מהדורה למורה – מומו (פרק)

מיכאל אנדה · פרק מספר · פרק מספר · גרסת רגיל

במהדורה זו: מפתח תשובות לכל התרגילים, הצעות לתשובות פתוחות ומחוון קצר. בדפי התלמיד: שם/כיתה/תאריך, חלק א׳ (הבנה), חלק ב׳, חלק ג׳ (כתיבה) וכרטיס יציאה לגזירה.

תשובות – חלק א׳ – הבנה

תרגיל 1: 1–**ב** (הקשבה) · 2–**ב** (ניקולה ונינו) · 3–**ב** (גונבי הזמן) · 4–**ב** (להקשיב) · 5–**ב** (במבנה עתיק בשולי העיר)

תרגיל 2: 1–**נכון** · 2–**לא נכון** (ניקולה הבנאי – נעלב בקלות) · 3–**נכון**

תרגיל 3:

1. בחורבות של אמפיתיאטרון עתיק בשולי העיר.
2. להקשיב – בכל תשומת הלב, בלי לשפוט ובלי לתת עצות.
3. השניים מגיעים כעוסים ומאשימים זה את זה; מומו רק מקשיבה, והם מבינים בעצמם שהריב מגוחך ומשלימים.

תשובות – חלק ב׳ – מושגים וכלים ספרותיים

תרגיל 4: 1–**ב** · 2–**א** · 3–**ג** · 4–**ד**

תרגיל 5: 1–**מספר** · 2–**דימוי** · 3–**דמות**

תשובות – חלק ג׳ – חשיבה וכתיבה

תרגיל 6: כשמישהו מקשיב באמת, האדם המדבר שומע את עצמו, מסדר את מחשבותיו ומוצא בעצמו את הפתרון.

תרגיל 7: כדי להפתיע ולהדגיש שהכישרון שלה נראה 'רגיל' אבל הוא נדיר וחשוב מכולם; זו בניית מתח רטורית.

תרגיל 8: תשובה מנומקת: אפשר לטעון שגם וגם, ולהציע דרכים לתרגל הקשבה.

תרגיל 9: מחוון קצר: שמירה על פרטי העלילה (3), נקודת מבט עקבית (3), תיאור רגשות ומחשבות (2), לשון ופיסוק (2).

כרטיס יציאה

תשובות אישיות. תשובה מלאה: עונה על השאלה, נשענת על פרט מן היצירה, כתובה במשפטים שלמים ובסדר הגיוני.

• שאלה לדיון בכיתה: איך מרגישים כשמקשיבים לנו באמת, ואיך אפשר להיות 'מומו' בכיתה?

• תרגלו בזוגות דקה של הקשבה בלי להפריע; השיתוף רשות.

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

מומו (פרק)

מיכאל אנדה · פרק מספר · פרק מספר

תזכורת קצרה: מומו גרה באמפיתיאטרון העתיק, ואנשי הסביבה דואגים לה למזון ולמיטה. במהרה מתברר שגם הם זקוקים לה מאוד, ו'לכו אל מומו' הופך לעצה של כולם. מומו לא חכמה במיוחד, לא שרה ולא קוסמת – היא פשוט יודעת להקשיב כמו שמעטים יודעים. מי שמדבר איתה מוצא בעצמו מחשבות נבונות, אומץ וביטחון. כשהבנאי ניקולה ובעל הפונדק נינו מסוכסכים, היא רק יושבת ומקשיבה – והם מגלים בעצמם כמה הריב שלהם קטנוני ומשלימים. מומו מקשיבה גם לילדים, לבעלי חיים, לגשם ולרוח, ובלילות מקשיבה לדממה הגדולה של הכוכבים.

חלק א׳ – הבנה

1 הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה הכישרון של מומו?
   ○ א. קסמים ○ ב. הקשבה ○ ג. ריקוד ○ ד. שירה
2. מי רבו ביניהם?
   ○ א. מומו וחברה ○ ב. ניקולה ונינו ○ ג. שני ילדים ○ ד. שני כלבים
3. מי האויבים של מומו בהמשך הספר?
   ○ א. דרקונים ○ ב. גונבי הזמן ○ ג. ענקים ○ ד. פיראטים
4. מה מומו יודעת לעשות הכי טוב?
   ○ א. לשיר ○ ב. להקשיב ○ ג. לרקוד
5. איפה גרה מומו?
   ○ א. בארמון ○ ב. במבנה עתיק בשולי העיר ○ ג. בבית ספר

2 קראו כל צמד: דמות – תכונה. סמנו נכון או לא נכון. אם לא נכון – כתבו את התכונה הנכונה.

#	דמות – תכונה	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
1	נינו בעל הפונדק – עוקצני	נכון / לא נכון	
2	ניקולה הבנאי – עוקצני	נכון / לא נכון	
3	מומו – קשובה וסבלנית	נכון / לא נכון	

3 ענו במשפט או שניים.

1. איפה גרה מומו?

2. מה הכישרון המיוחד של מומו?

3. מה קורה בריב בין ניקולה לנינו?

חלק ב' – מושגים וכלים ספרותיים

4 התאימו כל כלי ספרותי לדוגמה שלו מן היצירה. כתבו את האות המתאימה.

#	כלי ספרותי	האות		דוגמה מן היצירה
1	מספר		א	החזרה 'לא, גם זאת לא' בונה מתח לפני הגילוי שמומו יודעת להקשיב.
2	חזרות		ב	מספר כל-יודע שפונה ישירות לקוראים ('אפשר שיאמרו אחדים מקוראינו') ומשתף אותם.
3	דימוי		ג	מומו בלילה דומה לאוזן כרויה בתוך קונכייה גדולה המקשיבה לכוכבים.
4	דמות		ד	מומו היא דמות פשוטה ועניה, אבל עוצמתה הפנימית משנה את כל סביבתה.

5 השלימו את המונח המתאים מתוך מחסן המילים.

מחסן מילים: מספר דמות דימוי מטפורה

1. _____ – הקול שמספר את הסיפור; יכול להיות דמות בסיפור (גוף ראשון) או קול מחוץ לסיפור (גוף שלישי)
2. _____ – השוואה בין שני דברים בעזרת מילת השוואה: כמו, כ־, דומה ל־
3. _____ – אדם, בעל חיים או יצור שפועל ביצירה; לדמות יש תכונות, רצונות ומניעים

חלק ג' – חשיבה וכתיבה

6 שאלת פרשנות

למה ההקשבה של מומו עוזרת יותר מעצה?

7 שאלת פרשנות

מדוע המספר מונה קודם את כל מה שמומו לא יודעת לעשות?

8 שאלת הערכה – הביעו עמדה ונמקו

האם לדעתכם הקשבה היא כישרון או מיומנות שאפשר ללמוד? נמקו.

9 משימת כתיבה

כתבו סצנה שבה מישהו בא לספר למומו על בעיה. תארו רק את דברי הדובר ואת השתיקה של מומו – ואיך הדובר מוצא פתרון לבד.

כרטיס יציאה

מומו (פרק) · שם: _____

1. איזה ספר מתוך היחידה הייתם רוצים לקרוא כולו, ולמה?

2. תכונה אחת של דמות שפגשתם היום, וראיה לכך.

3. מה לדעתכם יקרה בפרק הבא?